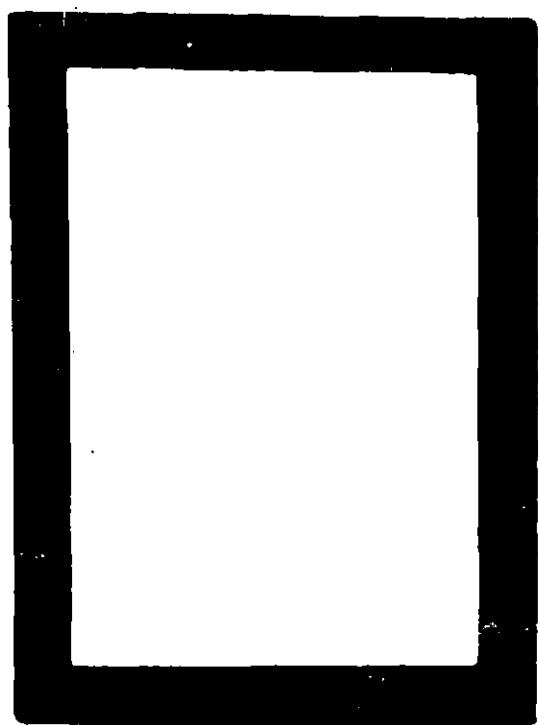

**ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
MAGYAR NEMZETI KÖNYVTÁR**

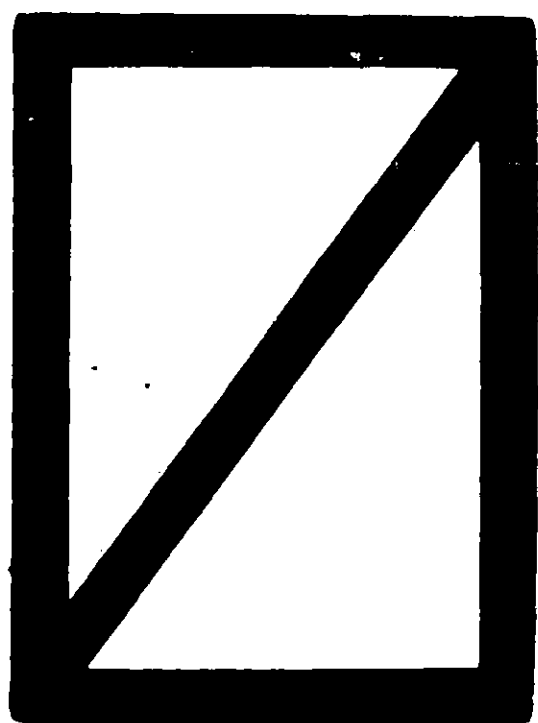
**BIBLIOTHÈQUE NATIONALE SZÉCHÉNYI
BUDAPEST, HONGRIE**

FM 3 / 6344

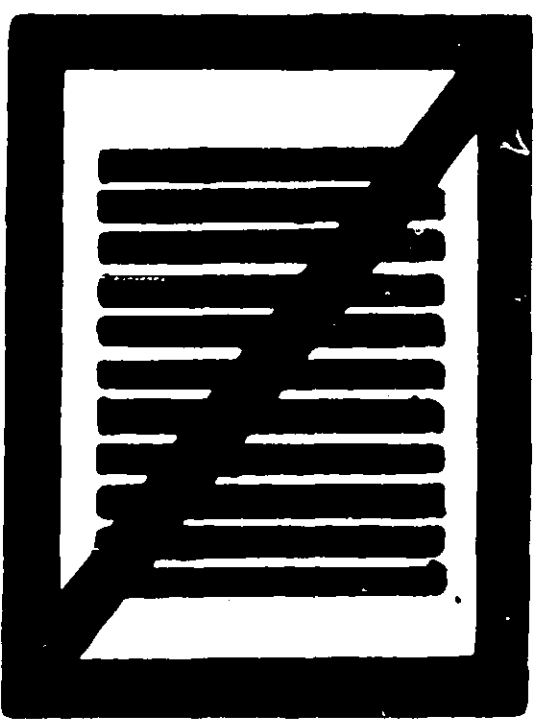
1921 : 1

A MIKROFILMEZÉSBŐL SZÁNDÉKOSAN KIHAGYOTT
LAP

AZ EREDETI DOKUMENTUMBAN A LAP ÜRES

AZ EREDETI DOKUMENTUMBÓL A LAP HIÁNYZIK

AZ EREDETI DOKUMENTUM ROSSZUL OLVASHATÓ

SZARVASI UJSÁG

1921. /2.évf./.

jan. 7-dec. 30.

1-53.szám.

Felelős szerkesztő
Dr.
SALACZ ELEMÉR
Szerkesztőség:
I. ker. BELICEY-U.
9 SZ.

SZARVASI ÚJSÁG

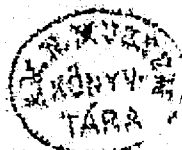
ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 120 k.
Negyedévre 30 k.
Egyes szám 2 k.
Kiadóhivatal:
I. K. BELICEY
UT 9. SZÁM.

Laptulajdonos: a Szarvasi-Kisgazdák és Földmívesek Pártköre

Felelős kiadó: Gulyás Pál.

Megjelenik minden Pénteken reggel.

Majd

3 millió deficitet tüntet fel községünk ez évi költségvetése. Óriási összeg ez még a mai valutáris viszonyok és a jelenlegi drágaság közepette is. Óriási összeg, mert e jelenleg immár milliós költségvetéssel dolgozó község el van maradva mindenben és alapos pótdónkért ugyszólván semmi ellenszolgáltatást sem kapunk. Óriási összeg, mert lakosságunk teherbíró képessége nemcsak osztálynál a békebeli állapothoz képest nem hogy emelkedett volna, de még csökkent is, s nem szorul bővebb bizonyításra, hogy általánosságban sem emelkedett a teherbíró képesség oly arányban, mint az adó.

Iól tudjuk, hogy nem a mának a bűne az, hogy a község terheinek kifizetésére itt ugyszólván nincs más eszköz, mint az adófizető polgárok zsebe. A messze visszanyuló, annak a multnak a terhére irandó ez, amely vaskalapos maradiságával keményen idegenkedett minden ujitástól, minden — hogy csak az önálló villamostelep nem létesítésére mutassunk rá — hasznos befektetéstől s így a községi vagyonnak olyan gyarapításától, a amelynek jövedelme csökkentette volna a lakosság adóterhét.

Persze ez a most már csak a multról való kesergés amolyan eső utáni köpönyeg, amely semmit sem segít a már létező bajokon. Segítség csak az a jövő hozhat, amelyben átalakítjuk és felfrissítjük a község sorát intéző szerveket, különösképen a képviselőtestületet, amelyben jelenleg csak egyes társadalmi osztályok, mondhatni egy osztály van tulnyomó többségben képviselve, de nem a nép, nem az itteni lakosság zömét alkotó gazdálkodók és földmívelők, valamint nem az iparosság és a kereskedők.

Ugy tudjuk, hogy a legközelebbi képviselőválasztások módot fognak nyújtani arra, hogy az ujonnan összeülő képviselőtestületben a felsorolt társadalmi osztályok mindegyike, beleértve természetesen az értelmiségi

osztályt is, számarányának megfelelő képviselőhöz jusson. Ettől a szerencsésebb összetételű képviselőtől várhatjuk azután azt, hogy mint igazán e város lakosságának képviselője, annak érdekére, javára, e város hasznára, fejlődésére és virágzásnak indulására fog közremunkálni, és ez által lassan-lassan, fokról-fokra ki fogja küszöbölni községünk költségvetéséből azt a milliós deficitet, a mely most zordonan fenyegeti a drágaságtól már amugy is megtépázott zsebeinket.

Kereskedelmi egyezmény Magyarország és Svájo között.

Már régebben érkezett meg Budapestre egy svájci szakemberekből álló bizottság, mely tárgyalásokat kezdett a magyar kormánnyal kereskedelmi egyezmény létrehozása ügyében. Az első tárgyalásokon csak előkészítő munkát végeztek.

Most újabb bizottság tárgyalt a kormánnyal, mely az előbbi tárgyalások eredménye alapján megállapította az egyezmény feltételeit, melyekhez a magyar kormány már jóváhagyását is adta.

Az eddigi megállapodások még mindig csak kenyérszállatok, tejtermékek és élelmiszerek behozatalára vonatkoznak, aminek ellenében mi bort, kész butort és cementet adnánk el Svájcnak.

Állampapírok nosztrifikálása.

A hivatalos lap terjedelmes kormányrendeletet közöl a pénzügyi intézkedéseiről. Ezek szerint ugy a háborus, mint a háboru előtti államadósságokat nosztrifikálni fogják. Az 1914. július 14-iki kibocsátásu magyar államadóssági címletek, hadikölcsönkötvények pénztárjegyek tulajdonosai 1921. február végéig kérhetik papírjaik nosztrifikálását, ha magyar állampolgárok és 1918. óta magyar közigazgatás alatt álló területeken laknak, ha foglalkozasuk, vagy hivatásuk, letelepedésük szükségességét kétségtelenné teszik, ha a tulajdonos maga jegyezte az állampapírt, vagy törvényes örökség útján kapta, vagy megszerzését 1918. okt. 31. előtti időről igazolni tudja.

Azok, akik külföldön, vagy megszállott területen teljesítenek szolgálatot, egyelőre nem nosztrifikálathatják állampapírjaikat.

Nosztrifikálás céljából bemutatandók az alábbi címletek:

A május és november hónapban esedékes szelvényű első, második, harmadik, negyedik és ötödik hadikölcsönkötvények;

A február—augusztus hónapokban esedékes szelvényű hatodik és hetedik;

A június—december hónapokban esedékes szelvényű második, negyedik és hetedik;

Az április—október hónapokban esedékes ötödik;

A március—szeptember hónapokban esedékes nyolcadik;

a január—júliusban esedékes 1916. november 11-én kibocsátott 5 és fél százalékos és végül a március—szeptemberben 1917. márciusában és júliusában kibocsátott hadikölcsönkötvények.

A háboru előtti államadósságokra vonatkozó címletek nem mutatandók be.

Az idegen államok által már felülbélyegzett, vagy más megjelöléssel ellátott, ugyszintén kopott, égett, hiányos stb. címletek nem láthatók el magyar bélyegzővel.

Végre.

Dr. Wieland Sándort, a szarvasi járás főszolgabíróját, a volt oláh prefektust, a környékbeli zsidó földesurak kedvelt barátját, kinek viselt dolgaival az „Uj lap“ annak idején bőven foglalkozott, az ellene felmerült vádak következtében lefolytatott fegyelmi vizsgálat alapján vármegyénk főispánja állásától felfüggesztette. A hazafias érzésű keresztény lakosság őszinte meglepedésére, sőt öröme. Helyettesítésével Dr. Schauer Gábor, oláh megszállta területeiről menekült főszolgabíró bízott meg, aki a főszolgabírói hivatal vezetését Kedden át is vette.

Mi erre igazán nem mondhatunk mást mint ezt az egy szót: Végre. Nem mondhatunk mást, mert generális álláspontunk keresztény, nemzeti és klikk ellenes. Már pedig akármelyik szemszögből nézgesünk is Dr. Wieland szereplését, nem nézhetjük jó szemmel azt, hogy járásunk élén egy volt oláh főfiszttviselő, zsidó urak barátja és klikk-ember álljon, aki oláh prefektusi gonyáját a legnagyobb nonszalansszal tudta máról-holnapra felcserélni a tisztos magyar főszolgabírói dolmánnyal és aki — fityölve minden keresztény kurzusra, s ő tudja mi-

ért — barátait zsidó földesurak körében kereste és találta.

Tudtuk és ösmertük az ellene emelt számos egyéb vádat is, amelyek egy tized részének bizonyossága is méltatlanná tették a főszolgabírói tisztség viselésére. Éppen ezért nem csodálható idegességgel néztük a hatalomkori görcsös ragaszkodásának tiz hónapon át mind máig tartott eredményességét annyival is inkább, mert míg ő gögösen, kijelentései szerint mitől se félve, terpeszkedett hatalmi polcán, addig míg más tisztviselőinket, akik az oláh megszállás alatt e község, sőt a járás lakosságának érdekében is — vele merő ellentétben — derekasan állották meg a helyüket, éppen az ő kezdeményezésére és feljelentgetéseire egykettőre felfüggesztették, s akinek, még a volt prefekt ur vigan pipázott a főszolgabírói székben a hivatalukból elmozdítás keserűkenyerét kellett enni, s eszik még, ügyük teljes elintézetlenségében, ma is.

A most történt radikális intézkedés után azonban remélni merjük, hogy most már ezek az ügyek is mielőbbi kivizsgálást és igazságos elintézést fognak nyerni, hogy immár ezekre is elmondhassuk: Végre, s hogy végre tengeri kigyóvá nőtt ügyek végleges elintézése után itt is elindulhassunk a békés konszolidáció felé.

— **Ujévi üdvözlés.** Nemzetgyűlési képviselőnk Borgulya Pált pártunk ujév napjának délelőttjén küldöttégileg kereste fel, melynek szónoka, Dobay János, bizottsági elnök, nyugalmazott százados a párt ujévi köszöntésének kapcsán meleg szavakban biztosította a képviselőt a párt szeretetéről és ragaszkodásáról.

— **Főispánunk balesete.** Liberális lapok arról adnak hírt, hogy főispánunk dr. Egan Imre öngyilkossági kísérletet követett el. Ezzel szemben a mi értesülésünk az, hogy főispánunkat véletlen baleset érte.

— **Nagy vasuti szerencsétlenség Erdélyben.** A tordai vonatösszeütközést borzalmaiban túlhaladó szerencsétlenségről adnak hírt a bukaresti lapok. December 29-én egy katonai vonat összeütközött közvetlenül Kinin előtt egy gyorsított személyvonattal. Husz halottat és száznál több sebesültet emeltek ki a szétzúzott kocsik romjai alól. A halottak közül 12 katona.

— **Forrong a felvidék.** Ideérkezett lengyel lapok közlése szerint: a december 25-ére virradó éjszakán az Erdős-Kárpátokban nemzeti fölkelés támadt a cseh hatóságok ellen. A mozgalom széles hullámokat vett és áterjedt az egész Felvidékre. A magyar lakosság elhatározta, hogy elszakad a cseh köztársaságtól. Kormányzóvá dr. Stefánt, a ruthének ismert vezetőférfiát választották meg.

— **Halálozás.** Egy köztisztviselőben álló családot ért rövid pár nap alatt másodszor a halál sujtó csapása. Papp István és neje Dósa Vilma Pistika fia 7 éves korában elhunyt. Haláláról a mélyen sujtott gyászoló család a következő jelentést adta ki:

„Megtört szívünk egész fájdalommal tudatjuk, hogy a halál kényelmetlenül keze rövid pár nap alatt másodszor sujtott le ránk és f. hó 5-én esti 10 órakor életének 7-ik évében letépte bodlogságunk virágát

Pistikét egyetlen kis fiunkat. Drága kis halottunk földi maradványait f. hó 7-én d. u. 2 órakor fogjuk a ref. egyház szertartása szerint a róm. kath. temetőben kis testvérkéi mellé örök pihenőre elhelyezni. Szarvas, 1921. január 6-án. Az Ur adta, az Ur elvette, Áldassék az Ur szent neve érette. Papp István és neje Dósa Vilma szülei. Vicuska testvérkéje, özv. Dósa Andorné nagyanyja. K. Rónyai Bálint és neje Papp Erzsébet kereszti szülei. És a kiterjedt rokonság.

— **Halál a bálban.** Jancsó Erzsébet a Move báljába menet az „Árpád“ vendéglő lépcsőházában összeesett és szívszélhűdés következtében a helyszínen meghalt.

— **Betörés.** Kovácsik Pál I. ker. 49. szám alatti üzletének ablakkirakatát Csütörtökre virradó éjjel betörték és a kirakatban volt körülbelül 800 korona értékű különböző fűszer és vegyesáru elvitték. A tetteseket nyomozza a csendőrség.

— **Közgyűlés.** Az iparos ifjak önképzőköre vasárnap délután 2 órakor közgyűlést tart.

— **Klucsjár Mihály íttthon.** A kormányzó amnesztia rendelete alapján a gyulai kir. ügyészség fogházából Klucsjár Mihály volt szarvasi városparancsnokot több, mint egy évi letartóztatás után szabadon bocsájtották. Reméljük, hogy megértésében a szabadulását hozott amnesztia rendelet nem szándékának, a jövőben megértés fog keresni azokkal a társadalmi osztályokkal, a melyeknek a multbani megbottlásában ellensége volt, s a melyek most ő és társai felé a megbocsájtás jobbát nyujtják.

— **Felülfizetések.** A rokkantak egyesületének 1921. december 26-án tartott táncestélyén felülfizettek: Tóth János, Melis Mihály, Általános fogyasztási szövetkezet, Angol-Magyar, Aank, gróf Bolza Géza, Podant János, Gaál András, Papp Ernő, Keszt Sándor, Wigner Lajos, Fetzter József 100—100 kor., Melis Pál 120 kor., Forster Károly 200 kor., Dr. Tóth Pál, Percel János 60—60 kor., iij. Radon János, Zábel József, Weiczner Gáspár, özv. Holéczy Gusztávné, Izr. hitközség, Teffert Károly, Dr. Déry Henrikné, Róth Béja, 50—50 kor., özv. Ponyiczky Györgyné, Iparos ifjak önk. köre, Süveges János, Roszjarovitz János, N. N., Deutsch Ármin, Vitális János 30—30 kor., Dr. Lövi Gyula, Rózsa, Krajcsovics Pál 38—38 kor., Balogh Pál 25 kor., Fehér József, Dankó János, Cseh József 20—20 kor., N. N., 16 kor., Blum 17 kor., Holéczy Barna 18 kor., N. N., 14—14 kor., Weisz N., Bódi Géza, 10—10 kor., N. N., N. N., N. N., N. N., N. N., Gaál Pál, N. N., Földes, Boros, Kertész, N. N., Szarka Lajos, Varga Imre, N. N., N. N., N. N., Kelemen Ferenc. Lendvai József, N. N., Diószegi János, N. N., N. N. 8—8 kor., Szél László 16 kor. Bocsák Pál, N. N., Arnóczky, Ferencsik, Rusz Sándor 6—6 kor., N. N. 5 kor., N. N., N. N., Brachna, N. N. 3—3 kor., N. N., N. N., N. N., N. N., 2—2 kor., N. N., N. N., N. N., N. N., N. N., 1—1 kor., összesen 2881 kor.

— **Megszűnik a postai portómentesség.** A minisztertanács Hegyeshalmi Lajos kereskedelemügyi miniszter indítványára elhatározta, hogy megszünteti a postai portómentességet, (mely évenként 80 milliót von el az állami jövedelméből) és korlátozza a kedvezményes vasuti menet-

díjszabást. Az erre vonatkozó rendelkezés 1921. évi március hó 1-én fog életbe lépni.

— **Milyen lesz az új pénz?**

A trianoni békeszerződés rákényszerítette Csonkamagyarországot, hogy pénzjegyeit rövid időn belül cserélje ki. E rendelkezés folytán 5000, 1000, 500 és 100 koronás államjegyeket rendeltünk meg Svájcban, ahonnan az új pénz már meg is érkezett. Az új magyar államjegyek nagyság tekintetében az olasz bankjegyekre hasonlítanak. Az 5000 koronás államjegyen Hungária, az 1000 koronáson Szent István király képe, az 500 koronás államjegyen a honalapító Árpád, a 100 koronáson pedig Hollós Mátyás királyunk arcképe látható.

— **Mibe kerülnek az antantbizottságok?** Esztergomba tegnap újabb antant-bizottság érkezett, melynek a „jóvátételi“, teendők előkészítése a célja. A béke ratifikálása következtében a jóvátételi-bizottságok most már egymásután fognak unka telepedni. Összesen körülbelül ezer idegent hoznak be, a kik fizetést és ellátást fognak kapni antant valutában! Az ezer ember napi pénzbeli ellátása 6—9 millió magyar koronát fog kitenni a szomorú valuta-állapotok miatt. Ez az összeg tekintélyesen járul hozzá 15—16 milliárdnyi hadisarcunkhoz és ugyancsak tekintélyesen súlyosbitja meg Hegedüs Lóránt pénzügyminiszterünk gyógyító munkáját.

— **Mikor rossz a korlát.** Az „Árpád“ épületének karbantartására aligha, sőt bizonyosan nem fordítanak kellő gondot. Erre vall az a súlyos szerencsétlenség, amely vasárnap este, a mozi előadás megkezdése előtt az „Árpád“ épület dísztermében történt. Medvegy István kereskedőtanonc az előadás nézése céljából felment a terem karzatára, ahol neki támaszkodott az egyik vaskorlátnak, amely a faltól elvált, s Medvegy a mintegy 5 méter magasból a terem padlózatára zuhant. Súlyos sérülésével szülei lakására szállították. A hatósági eljárás feladata lesz megállapítani, hogy kit terhel a szerencsétlenségért a felelősség.

— **Szabó iparosok szeretetadománya.** Mult heti számunkból kimaradtak a következő adakozások: Bankó Mihály 2 sapka, Bruszniczky János 1 kabát, 1 nadrág, Hugyecz János 1 nadrág 1 mellény, Kóczy Pál 1 kabát, Melis Mihály 1 nadrág, Kiss István 1 nadrág 1 kabát.

— **Németország és Magyarország között megindul az árucserforgalom.** Németország és Magyarország között megindult a közvetlen árucserforgalom, a kivitelt és a behozatalt. Az árucserre vasuti forgalomban való lebonyolításával kapcsolatban megállapodás történt arra nézve, hogy a Magyarországon lévő német vasuti járműveket, ugyszintén a Németországban lévő magyar vasuti kocsikat kölcsönösen vissza fogják adni.

— **Aradi hírek az oláhokról.** Lapunk egyik barátjának sikerült az oláh demarkacionális vonalon átszökni Aradra, honnan most visszaszökve, az ott tapasztaltakról a következőket mondta el szerkesztőségünkben. A drágaság, valutánkhoz arány-

itva nagyobb mint itt. Ruha, fűszer, papir nem igen van, liszt, hus azonban bőven. A földek legnagyobb része meg van művelve az állat állomány nagy. December 21- és 22-én a különböző terhes kormány rendeletek miatt Temesvárott és környékén nemcsak a magyar, de az oláh és sváb földműves és iparos lakosság is fellázadt, a lázadást katonai karhatalommal folytatták el. Az a munkás, aki havonta 300 leit keres 100 leit, aki pedig 600 leit keres 200 leit tartozik az államnak beadni. A magyarokat, társadalmi különbség nélkül, a legcsekélyebb okért letartóztatják és munkára viszik. Így például Aradon karácsony első napján több urinőt vittek el kaszárnyát surolni. A katonaság közt nagymérvű a fegyelmetlenség. A besorozott magyar fiúk menetelés közben magyar nótákat énekelnek, szabadságra engedély nélkül is el mennek, de nem mernek ellenük semmit sem tenni. Szén Aradon sincs, s ott is vágják a fákat az utcákon. A bányászok sztrájkba léptek, amiért letartóztatták őket. A vonatokat a fővonalon is fával fűtik. A magyar vasutasok szándékosan tönkre teszik a mozdonyokat, és vasuti karambolokat csinálnak.

— **Dr. Simon Béla** egyetemes orvos rendelését II. kerület, Csucs-utca 132. sz. alatt megkezdte.

— **Minden termelőnek be kell szolgáltatni adógabonáját.** Még másfélmillió métermázsa gabona kell a közellátás biztosítására. Térfi államtitkár nyilatkozata szerint a közellátás biztosítására még elengedhetetlenül szükséges gabonának helyi bizottságok útján való összegyűjtésére, illetve elszámolására már a legközelebbi napokban sor kerül. A jelenlegi legalacsonyabbra szorított fejkvóta mellett is még további kerek másfélmillió métermázsa kenyérgabona a belföld szükséglete. Az ország belső rendje függ a közellátás egyensúlyától. Ez kényszeríti arra a kormányt, hogy a vonakodókat a helyi bizottságok útján termésükről elszámoltassa, ha pedig kikerülhetetlen, akkor karhatalmi segítséggel lépjenek fel.

Move hírei.

— **Hirdetmény.** A Move Szilveszter esti sorshuzásán az alábbi sorsjegyek nyertek: 100, 176, 291, 342, 351, 453, 507, 535, 575, 591, 678, 717, 770, 784, 810, 820, 935, 944, 1022, 1057, 1130, 1144, 1162, 1190, 1217, 1296, 1297, 1300, 1315, 1397, 1428, 1460, 1486, 1515, 1517, 1553, 1553, 1559, 1575, 1710, 1715, 1749, 1769, 1787, 1835, 1848, 1936, 1941, 1981, 1990, 2027, 2038, 2064, 2169, 2178, 2194, 2448, 2457, 2492, 2540, 2625, 2641, 2658, 2754, 2771, 2773, 2874, 2924, 2959, 2994, 3112, 3132. Felhívtnak a sorsjegyek tulajdonosai, hogy a nyereménytárgyakat 2 hét alatt a Move helyiségében vegyék át, mert az ezen idő alatt át nem vett tárgyak a Move tulajdonába mennek. Szarvas 1921. január hó 1-én, Move-szarvasi járási osztálya.

— **Move legközelebbi tea délutánja** e hó 8-án szombaton délután 5 órai kezdettel lesz megtartva, melyre az igen tisztelt közönséget ez uton hívjuk meg.

Terényi György sírjánál.

Ha a világ zsvajtól megpihenni vágyom,
S feledni testi-lelki kínokat;
Ide kívánkozom, ahol örök az álom
S ahol magány és siri csend fogad
A drága sirlakók, ők hívnek el ide,
Hogy itt legyek nyugvóhelyük közelibe.
S nekik susogjam el, otthon mi van velünk,
Kik még a jobb jövőt remélve szenvedünk.

Midőn ma is szerettem hívó szavára
Jelenve meg busan ödöngök itt,
A legújabb komor halom előtt megállva
Nézem soká s szemembe köny szökik
Szívem a gyötrő fájdalomtól meg remeg
És néma ajkkal vádoló a végzetet,
Ifju szív tüze mért ég ki oly korán
S mért nem hamvadhat el az élet alkonyán!

Méért kell pihenui térni duzzadó erővel?
Miért hal el a dolgos férfi kéz?
A gyenge kis fiu ugyan mi végre nő fel,
Ha menni kell, mikor alkotni kész?
A csalfa, csuf remény mért játszik ugy velünk
Hogy benne bizva, csak lidécfényt kergetünk
Kitől még oly sokat várunk mi emberek
Fájó könnyünk miért ép ilyenért perog?

Én ifju kollégám, sírod előtt kesergve.
Akárhogy vádoló a végzetet,
Nem adhat életet szívem keserve
S munkád terére vissza nem vezet
Nehéz megértentünk az Isten utait
Mikor derült egéből villámot hajít
És megnyugodni is nehéz, alig lehet
Hogy hasztalan szöved oly sok szép tervedet.
Mocskonyi József.

Községi ügyek.

X. Ez évi költségvetési előirányzatunk. Szarvas község 1921. évre szóló költségelirányzata az adófizető polgároknak nem valami rózsás képet mutat. Nevezetesen 3,258.954 kor. kiadással szemben 536552 kor. bevételt s így 2 millió 722.402 kor. hiányt tüntet fel, amely községi póttadóval lesz fedezendő. Ennek következtében a I. 130.50 százalék, a II. csoport 23.22 százalék és 1.65 százalék, a III. csoport 5.6 százalékos adókivetéssel lesz megadóztatva.

X. Közgyűlés. Képviselőtestületünk a múlt évi december hó 31-én rendkívüli közgyűlést tartott. A képviselőtestület megszavazta a tisztviselők már megállapított fizetési pótlékának további meghosszabbítását és lakbéréik 35 százalékos emelését. A kiküldött bizottság javaslatára kimondta, hogy 3 darab, egy helyiségben, a község belterületén felállítandó, egyenkint 125 liter ürtartalmu kistűt felállításának engedélyezését kérelmezi. Tudomásul vette a főszolgabíró átíratát, mely szerint a jelenlegi községi lakáshatóság meg lesz szüntetve és helyébe kiterjesztetlebb jogkörrel lakáshivatal állítatik fel, melynek elnöke Papp István, alelnöke Mészáros Gusztáv, akik mellett négy, felerészben háztulajdonosokból, felerészben bérlőkből álló bizottsági tag fogja a szarvasi lakásügyeket intézni.

X. A piac helypénzszedési jogát hétfőn adta ki a

községi Előjáróság nyilvános árlejtés útján. A pénzszedési jog ezuttal is a régi bérlő Gaál Andrásé maradt, mint aki a hét árverező között a legtöbb bért ígért: évi 12.000 koronát. A helypénzszedési jog bérletének díja ezelőtt évi 2000 korona volt.

A „Szarvasi Ujság” panaszkönyve.

E rovatban közérdekű közleményt díjtalanul közlünk, de a felelősség a beküldőt terheli.

Közvilágításunk.

Tekintetes Szerkesztőség! Az utcai közvilágítást bizonyára közadóból fedezik, ezért szintén bizonyára minden utca lakosainak jogos igénye lenne arra, hogy ott, ahol ezelőtt voltak lámpák, most is legyenek. Annál is inkább, mert nem hihetetlen, hogy Mezőtúr ezeket a nem égő lámpákat is megfizeteti. Az előjáróság tehát okosan tenné, ha e tekintetben sürgősen intézkedne — Egy olyan utcai lakos, amely utcában alig van most lámpa.

**K e z é b e n v a n a
h ó d í t á s f e g y v é r e :
a s z é p s e g.**

H a v e s z e g y d o b o z v a l ó d i

D I A N A - P U D E R

Gyártja : a Diana Kereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor-utca 30.

— **A kishaszonbérletek kivételén meghosszabbításáról** és az alhaszonbérletekről szóló rendelet intézkedései körül felmerült kételyek elosztása végett a földmívelésügyi miniszter rendeletileg közli, hogy mezőgazdaságilag művelt ingatlanoknak kell tekinteni a kertészeti és szőlészeti művelés alatt álló ingatlanokat is, földműves alatt pedig a kertészeti, valamint a szőlészeti foglalkozást űző fölemvelőket kell érteni.

Közzgazdaság.

**Tudnivalók
a keleti marhavészről.**

A sokféle járványos betegség között, mely a szarvasmarha egészségét veszélyezteti, a keleti marhavész a legveszedelmesebb. Ahol felüti a fejét, ott tömegesen szedi az áldozatait és különösen színes fajta marhák rövid idő alatt egytől-egyig elpusztulhatnak benne. Ezért minden egyes gazdának életbevágó érdeke, hogy a lehető legnagyobb körültekintéssel védekezzen ellene.

Merről fenyeget ma a veszedelem?

A háboru előtt egész Európa veszmenetes volt, Törökország és a Kaukázus-vidék kivételével. Magyarországon régebben súlyos veszteségeket okozott, de negyven év óta itt sem mutatkozott többé.

A háboru vége felé, amikor Oroszországban felbomlott a rend, Szibériából és a Kaukázus vidékéről nyugat felé szállított és lábbon hajtott marhák magukkal hozták a betegséget európai Oroszországba. Mikor

pedig az oroszok a lengyelekkel háboruszkodtak, átjött Lengyelországba és most ott terjeszkedik. Valószínű azonban, hogy Ukrajnában is el van már terjedve.

Ma tehát elsősorban észak felől, vagyis Galícia felől fenyeget a behurcolás veszedelem. Lehetséges azonban, hogy rövidesen átkerül Bukovinába, Romániába és Erdélybe is, s akkor keleti irányból is behurcolhatják országunk területére.

Hogyan terjeszkedik a járvány?

A járványt elsősorban fertőzött állatok terjesztik, vagyis olyanok, melyek máris betegek, de olyanok is, melyek már fölveték testükbe a ragály-anyagot, de csak napok múlva fognak megbetegedni, szintugy olyanok is, melyek már átették a betegségen, de még nem tisztultak meg egészen a ragály-anyagtól.

Lehetséges tehát, hogy a tiszta állományba olyan marha hurcolja be a bajt, mely tökéletesen egészségesnek látszik és csak napok múlva, vagy egyáltalában nem fog többé megbetegedni.

Ezenkívül a ragályt széthurcolhatják másfajta állatok, szintugy különféle tárgyak és anyagok; így takarmány, trágya, ruhamező, istállóberendezési tárgyak, nyers tej és hus, állati bőrök, körmök, gyapju stb., valamint olyan emberek is, akik beteg állatokkal érintkeznek.

Minő jelekben nyilvánul a betegség?

A betegség első jele, hogy az állat kevésbé jól eszik és renyhén kérődzik. Ugyanezkor szomorkodni kezd, lehajtott fejjel áll a helyén és nem szívesen mozog (némi pár óráig izgatott, de azután eltompul). Ez az állapot óráról-óra rosszabbodik, a beteg reszket, csikorgatja a fogait, szarvai és fülei tövükben melegek, a szutyak száraz.

A szemekből kezdetben könny, később nyálka szivárog a pófákon lefelé. A nyálka véres is lehet, a szemhéjak pedig megdagadnak.

Hasonlóképen az ornyilásokból is nyálka vagy csunya gennyedség folyik. Közben a beteg időről-időre erősen kifúj és ide-oda rázza a fejét, úgy hogy a kötélánc minduntalan megcsörren. A szutyak berepedezik s rajta barna varrasodás képződik.

A szájából bőven folyik a nyál, mely az ajkak között összeverődik, habos és némelykor véres is. A száj kinyitása után látjuk, hogy a fogus a fogak alatt vörös. Később pedig tarka, amennyiben szürke foltok és haragos vörös foltok kapaszkodnak egymásba. Ilyen tarka a felső szápadlás is.

A betegségnek már a második-harmadik napján hasmenés áll be. A bélsár folyékony, sugárban ürül kifelé, fölötte bűzös szagu és piszkos cafatokkal van keverve.

Ezek a legfontosabb kóros jelek. Ezenkívül a betegek nehezen fujtatva és erőltetve lélegzenek, köhécselnek, tehenek szeméremrészéből gennyedség szivárog, tejük mindjárt kezdetben elapad. A betegek ereje rohamosan fogy és négy-hét nap alatt elpusztulnak. Némely állatok azonban, különösen az edzett szürke magyar fajbeliek közül valók csak könnyen betegszenek meg, úgy hogy csak pár napig rosszabbul esznek és szomorkodnak, azután pedig meggyógyulnak.

Hogyan védekezünk a betegség ellen?

Minthogy a keleti marhavész nem gyógyítható és csak nagyon ritka esetben gyógyul önmagától, mindent el kell követnünk, hogy be ne hurcoltassék állataink közé.

Evégből:

1. Ne vásároljunk ismeretlen helyről, vagy ismeretlen embertől állatot, hanem csak olyant, melyről tudjuk, hogy egészséges helyről való.

2. Minden ujonnan vásárolt állatot tartunk elkülönítve három hétig és csak azután állítsuk azelőttről megvolt állataink közé, miután meggyőződünk róla, hogy egészséges.

3. Ha valamely állatunk elhull, vagy megbetegszik, különösen az előbb említett jelek valamelyikét vesszük rajta észre, azonnal jelentjük ezt a községi előljárásának, azután pedig kövessük pontosan az állatorvos utasításait és szigoruan tartjuk be a hatóság rendelkezéseit.

4. Ne lépünk olyan istállóba, melyben beteg állat van és ne engedjük, hogy idegenek saját istállónkba lépjenek és állatainkat végig tapogassák.

5. Takarmányt, szalmát, szénát ne hozunk udvarunkba olyan helyről, ahol halomlás szerint beteg állatok vannak, vagy marhák elpusztultak.

6. Tartózkodjunk szigoruan a csempészkedéstől, semmi szín alatt ne vásároljunk állatot csempésztől és egyáltalában olyant, amely az ország határán túlról való. A csempészet a legnagyobb veszedelem az állategészségügynek, mert a csempészek éppen beteg és gyanus állatokat vásárolnak szívesen, melyeket azután esetleg olcsóbb áron tovább adnak a gyanutlan gazdáknak.

Ha ezeket a szabályokat pontosan és szigoruan betartjuk, megóvhatjuk állatainkat a szörnyü vészről. Ha ellenben gondatlanul, könnyelműen járunk el, a behurcolt vész elpusztítja az állatainkat, elterjed az országban és általános pusztulás jár majd mindent a nyomában.

**Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában, Amen.**

Nyilt-tér. *)

Kijelentem, hogy fiam: kiskoru ifj. Thury Gábor semmiméni adósságáért felelősséget nem vállalok. Kérem tehát, hogy neki az én terhemre ne hitelezzenek.

Szarvas, 1920. január hó 6.

Thury Gábor

I. ker. 140.

* E rovatban közlöttékért a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

A MOVE káracsony estélyén elveszett egy **fekete szörme gallér** a becsületes megtaláló jutalomban részesül.

Dr. Flesch-féle

Skaboform - kenőcs

újából kapható!

Leghamarabb megszünteti:

Viszketegséget

sömört, ótvart, rühességet.

Nem piszkít, szagtalan, nappal is használható.

12, 20 és 38 K-ás dobozokban.

Bedörzsölés utánra való

Skaboform-puder 7 korona.

Kén- és kátrányszappan 20 K.

Kapható minden gyógyszer-tárban.

Egy gazdasági ponyva eladó. Cim a kiadóhivatalnál megtudható.

Lapunk árúsitó helye:

Nagy Sándor könyvkereskedése, Nagy tőzsde, Piaci bódé, Általános fogyasztási szövetkezet, Vitális János vegyes kereskedése, Gaál Lajos vegyes kereskedése, Holub István vegyes kereskedése, Baán Béla vegyes kereskedése, Községi fogyasztási szövetkezet, Pártkör. Tulok Jenő könyvkereskedése. Véber István dohánytőzsdéje.

Eladó. Alig használt bőrfedeles fekete hintó Colling félolajos tengellyel. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2-4

RÓMER PÁL
asztalos és temetkezési vállalkozó

SZARVAS.
I. ker. Deák Ferencz-utca 87 sz.

12 éven felüli fiúk

Lapelárúsitónak

jó fizetéssel felvétetnek a „Szarvasi Ujság” kiadóhivatalában.

MAKÓ GYULA II. ker. 104. szám alatt

lakatos és villanyszerelő

műhelyt nyitott. Elvállal mindentféle lakatos munkákat, ugyszintén házak villany felszerelését és azok javítását. 1-6

Diszes rézagy és más butorok eladók I. ker. 15. szám alatt.

Egy nyul ketrecz eladó

Kényes-utca 97. szám.

Hirdetéseket a nyomdában és Nagy Sándor papir és könyvkereskedésében lehet feladni.

Csonka Magyarország nem ország, Egész Magyarország Magyarország.